

WHITEPAPER ALIMENTATIE

Als personen- en familierechtadvocaten beseffen wij dat persoonlijke gebeurtenissen emotioneel ingrijpend zijn. Juridische procedures doen daar nog een schepje bovenop. Wij verdiepen ons als advocaten daarom altijd in wat u nodig heeft en aankunt, zowel emotioneel als financieel. U kunt terecht voor juridische bijstand, advies en procederen bij onze personen- en familierechtadvocaten.

Wij vinden het daarbij van groot belang dat u zelf goed op de hoogte bent van de procedures en regelgeving omtrent uw scheiding. In deze whitepaper vindt u daarom verdiepende informatie over alle belangrijke zaken omtrent alimentatie.

Deze whitepaper bestaat uit de volgende hoofdstukken:

Algemene informatie alimentatie	2
<i>Wat is alimentatie?</i>	2
<i>Hoogte alimentatie</i>	2
<i>Indexering</i>	2
<i>Wijziging van alimentatie</i>	2
<i>Invloed eigen inkomen op alimentatie</i>	4
<i>Gaan samenleven als ware je gehuwd</i>	4
<i>Overleg of rechter</i>	4
Kinderalimentatie	5
<i>Wat is kinderalimentatie?</i>	5
<i>Hoogte kinderalimentatie</i>	5
<i>Fiscaal</i>	6
Partneralimentatie	7
<i>Wat is partneralimentatie?</i>	7
<i>Hoogte partneralimentatie</i>	7
<i>Fiscaal</i>	8

Algemene informatie alimentatie

Wat is alimentatie?

Echtgenoten en geregistreerde partners hebben tegenover elkaar een onderhoudsverplichting, net zoals ouders een onderhoudsverplichting hebben tegenover hun kinderen. Die onderhoudsverplichting blijft ook bestaan als het huwelijk of partnerschap eindigt. Als er betaald moet worden door de een aan de ander, wordt dat alimentatie genoemd.

Hoogte alimentatie

Hoe hoog de alimentatie zal zijn hangt af van de *behoefte* van degene die om alimentatie vraagt (alimentatiegerechtigde) en de *draagkracht* van degene die moet betalen (alimentatieplichtige). Dat noemen we de wettelijke maatstaven. Voor de berekening van behoefte en draagkracht gelden normen. Die zijn vastgelegd in het tremarapport dat jaarlijks wordt geactualiseerd. Het rapport is te vinden op <https://www.rechtspraak.nl/>.

Indexering

Alimentaties voor kinderen en ex-partners die zijn overeengekomen of die door de rechter zijn vastgesteld worden op grond van de wet ieder jaar geïndexeerd. Dat is ook zo wanneer er daarover niets in een overeenkomst of in een rechterlijke beslissing staat. Het percentage van de indexering wordt ieder jaar in de maand november door de Minister van Justitie vastgesteld.

Alleen als er een uitdrukkelijke afspraak is dat indexering wordt uitgesloten over een of meerdere jaren is, hoeft de alimentatie niet geïndexeerd te worden.

Wijziging van alimentatie

Als er alleen een afspraak over de hoogte van de alimentatie wordt gemaakt en verder niets anders dan kan wijziging van die alimentatie worden gevraagd als omstandigheden zich wijzigen. Dat geldt zowel voor kinder- als voor partneralimentatie.

Voor kinderalimentatie geldt dat je niet de afspraak kunt maken dat er geen kinderalimentatie wordt betaald en die afspraak ook niet gewijzigd wordt als kinderen daardoor te kort komen. Over partneralimentatie kunnen de partners vrijwel elke gewenste afspraak maken.

De meeste mensen vinden het fijn dat ze niet alleen op het moment van de scheiding een afspraak maken over alimentatie, maar ook in de toekomst weten waar ze aan toe zijn als omstandigheden zich wijzigen. Om duurzame afspraken te maken is het verstandig om in de toekomst te kijken.

Welke omstandigheden kunnen wijzigen?

- De alimentatiegerechtigde kan meer gaan verdienen waardoor de (aanvullende) behoefte afneemt en de alimentatie omlaag kan.
- De kosten van de kinderen kunnen oplopen als er een bijzondere opleiding gevolgd wordt die meer geld dan een 'normale' opleiding kost.
- Ook ziekte of andere omstandigheden kunnen maken dat er bijzondere ondersteuning van een kind nodig is die extra geld kost.
- Een kind kan al voordat het 21 jaar geworden is de eigen kost verdienen zodat er geen alimentatie meer betaald hoeft te worden.
- De alimentatieplichtige kan wijziging vragen als zijn inkomen daalt zonder dat hij daar zelf invloed op heeft gehad.
- Als zijn inkomen stijgt kan dat een reden voor de alimentatiegerechtigde zijn om meer alimentatie te vragen als er eerder niet voldoende draagkracht was om in de behoefte te voldoen.

Er zijn twee uitersten: of je spreekt af dat alimentatie bij elke wijziging in omstandigheden gewijzigd kan worden of je spreekt af dat dat helemaal niet kan en sluit een zogenaamd niet - wijzigingsbeding. Daar tussenin zijn alle variaties mogelijk zoals bijvoorbeeld dat je benoemt in welke gevallen de alimentatie gewijzigd kan worden hetgeen betekent dat het in andere gevallen niet kan.

Invloed eigen inkomen op alimentatie

Vaak is het zo dat de alimentatiegerechtigde al eigen inkomen heeft maar niet genoeg inkomen heeft. Je kunt dan afspreken wat het gaat betekenen voor de alimentatie als het inkomen toeneemt. Het is verstandig daarover een afspraak te maken die voor beide een voordeel oplevert zodat de prikkel om meer te gaan werken blijft bestaan.

Gaan samenleven als ware je gehuwd

In de wet staat dat als je gaat samenleven als ware je gehuwd de alimentatieverplichting eindigt. Als dat is vast komen staan dan herleeft de alimentatieverplichting ook niet meer. Als je alimentatie ontvangt is het gevolg van dat samenleven dus ingrijpend.

Ook daarover kun je afspraken maken die degene die alimentatie ontvangt, stimuleert om daar eerlijk over te zijn in ruil waarvoor een minder ingrijpende gevolg wordt verbonden aan het gaan samenleven. Het komt geregeld voor dat scheidende partners afspreken dat samenleven schriftelijk wordt gemeld in ruil waarvoor de betaling van alimentatie al of niet geheel stopt gedurende een af te spreken periode maar weer hervat wordt als het samenleven eindigt binnen bijvoorbeeld een jaar.

Alimentatie die zonder bijkomende voorwaarden wordt afgesproken of alimentatie die door een rechter wordt vastgesteld, kan worden gewijzigd als omstandigheden zich wijzigen.

Overleg of rechter

Als partners overleg met elkaar hebben kunnen zij veel afspraken maken waarover een rechter niet kan beslissen. Een rechter neemt alleen een beslissing over alimentatie aan de hand van de omstandigheden op het moment dat hij gaat beslissen. Over de toekomst zegt hij niets. Een niet-wijzigingsbeding kan de rechter je niet opleggen bijvoorbeeld.

Kinderalimentatie

Wat is kinderalimentatie?

Onder kinderalimentatie wordt verstaan: een bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de kinderen totdat ze de leeftijd van 18 jaar bereiken. Voor kinderen tussen de 18 en 21 jaar oud is kinderalimentatie een bijdrage in de kosten van studie en levensonderhoud. De onderhoudsplicht voor kinderen eindigt als het kind 21 jaar wordt.

De alimentatie voor een kind jonger dan 18 jaar wordt betaald aan de ouder die na de (echt)scheiding de kosten van de kinderen voor zijn/haar rekening neemt. Vaak zal dit de ouder zijn waar het kind zijn/haar hoofdverblijf heeft.

De alimentatie voor een kind tussen de 18 en 21 jaar moet aan het kind zelf betaald worden. Als het kind nog bij een van de ouders woont, wordt vaak afgesproken dat de alimentatie nog steeds betaald wordt aan de ouder bij wie het kind woont, zolang het kind dat goed vindt.

Kinderalimentatie gaat voor op partneralimentatie. Kinderalimentatie is van openbare orde. Dat betekent dat de ouders niet elke afspraak over alimentatie zelf kunnen maken. Het mag geen afspraak zijn die het kind in een nadeligere positie brengt. Bij het aangaan van een scheiding moeten er afspraken worden gemaakt over de onderhoudsplicht in een ouderschapsplan en/of convenant, of er wordt een alimentatie vastgesteld in een beslissing van de rechter.

Hoogte kinderalimentatie

Uitgangspunt bij het vaststellen van kinderalimentatie is dat het kind in financiële zin niet mag lijden onder de scheiding. Voor het bepalen van de behoefte van het kind ofwel de kosten van het kind zijn is een draagkrachttabel opgenomen in het [rapport alimentatienormen](#). Om uit die tabel de behoefte te kunnen aflezen moet eerst het netto gezinsinkomen (NBI) voor worden berekend dat de ouders samen hadden op het moment dat zij feitelijk uit elkaar gingen. Als dat inkomen hoger is dan € 6.000,- per maand dan wordt met het hogere inkomen in beginsel geen rekening gehouden. Als er sprake is van bijzondere kosten naast de kosten die in de tabellen staan dan kan daar rekening mee worden

gehouden. Dat kunnen bijvoorbeeld niet vergoede medische kosten zijn of hoge kosten voor kinderopvang, sport of onderwijs. Als de werkelijke kosten hoger zijn dan de kosten in de tabellen dan kan daar rekening mee worden gehouden.

Voor kinderen boven de 18 jaar zijn er behalve de werkelijke kosten vaak ook kosten voor studie. Deze kunnen vastgesteld worden aan de hand van NIBUD tabellen voor studerenden, die een richtlijn bieden om de behoefte te bepalen.

Als de behoefte is bepaald, wordt bekeken wat de draagkracht van iedere ouder is om daarin bij te dragen. Het inkomen dat eenieder heeft op het moment dat de alimentatie wordt vastgesteld is hiervoor bepalend. Het kindgebonden budget wordt opgeteld bij het inkomen van de ouder die dat budget ontvangt. Bij de vraag wat de ene ouder aan de andere ouder moet betalen wordt ook meegenomen hoeveel tijd de kinderen bij ieder van de ouders verblijven na de scheiding. Daarvoor wordt er een zorgkorting op de draagkracht in mindering gebracht van 5 %– 35%.

Fiscaal

Over kinderalimentatie hoeft geen belasting betaald te worden. Kinderalimentatie is ook niet aftrekbaar.

Partneralimentatie

Wat is partneralimentatie?

Onder partneralimentatie wordt verstaan: een uitkering tot levensonderhoud van de ex-partner, wanneer die na de scheiding zelf niet helemaal of maar gedeeltelijk in eigen levensonderhoud kan voorzien. De rechter kan een uitkering tot levensonderhoud vaststellen wanneer het niet lukt om daar samen met de advocaat een afspraak over te maken. Dat betekent dat je er zelf om moet vragen bij de rechter.

Hoogte partneralimentatie

De hoogte van de partneralimentatie wordt aan de hand van vier stappen vastgesteld, te weten behoefte, aanvullende behoefte, draagkracht en draagkrachtvergelijking.

1. Behoefte

De behoefte hangt af van hetgeen de partners tijdens huwelijk gewend waren. De tremanormen bepalen dat dat afgeleid wordt van het netto besteedbaar inkomen (NBI) tijdens het huwelijk na aftrek van de kosten van de kinderen. De behoefte wordt veelal bepaald aan de hand van de zogenaamde 'Hofmethode' te weten op 60% van het NBI na aftrek van de kosten van de kinderen.

De uitkomst van de Hofmethode kan worden getoetst aan de werkelijke kosten na de scheiding aan de hand van een behoefteoverzicht (zie bijlage 1). Een alimentatie kan nooit hoger zijn of in de toekomst hoger worden dan de behoefte.

2. Aanvullende behoefte

Als de behoefte is vastgesteld, wordt bekeken in welke mate ieder van de partners daar zelf in kan voorziet of kan voorzien. Het netto inkomen dat zelf verworven wordt of kan worden verworven, komt in mindering op de behoefte en dan blijft de (netto) aanvullende behoefte over. Die wordt omgerekend in een brutobedrag.

3. Draagkracht

De berekening van de draagkracht van ieder gaat uit van de inkomsten en lasten die ieder heeft na de scheiding. Daarbij wordt rekening gehouden met alle fiscale voordelen die je

kunt hebben. er wordt natuurlijk ook rekening gehouden met de bijdrage die ieder levert in de kosten van de kinderen.

4. Draagkrachtvergelijking

Als er van iedere partner een draagkrachtberekening is gemaakt, wordt de draagkracht van ieder vergeleken. Daarmee wordt voorkomen dat degene die alimentatie ontvangt samen met het eigen inkomen meer te besteden heeft dan degene die alimentatie moet betalen.

De duur van de alimentatie bedraagt volgens de wet een termijn die gelijk is aan de helft van de duur van het huwelijk, met een maximum van 5 jaren te rekenen vanaf de datum van de inschrijving van de echtscheiding. Hierop gelden enkele uitzonderingen. Daarnaast kan er van de wet worden afgeweken door een afspraak te maken over een andere termijn die korter of langer kan zijn.

Fiscaal

Partneralimentatie is als periodieke verstrekking aftrekbaar voor de alimentatieplichtige. De alimentatiegerechtigde moet de alimentatie aangeven als inkomen en er belasting over betalen. Voor inkomens vanaf € 68.507 is in 2021 de betaalde partneralimentatie aftrekbaar tegen maximaal 43%. In 2020 was dat tegen maximaal 46%.¹

¹ 'Partneralimentatie betalen voor uw ex-partner', De Belastingdienst, www.belastingdienst.nl (zoek op: partneralimentatie betalen voor uw ex-partner).